

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมพื้นฐานกับ
ธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษา
เขตภาคกลาง 3 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษา
เขตภาคกลาง 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา
2550 จำนวน 150 ราย

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของประชากร
โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Mogan 1970 : 608 – 609) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง
โดยสุ่มเลือกตามลักษณะของสถานศึกษา แล้วทำการเลือกตามสัดส่วน จำนวนที่คำนวณได้
และทำวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก เป็นกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่คำนวณได้ คือผู้บริหาร
สถานศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษา เขตภาคกลาง 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2550 จำนวน 108 ราย ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	สถานศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคกลาง 3 (จังหวัด พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา	16	11
2	วิทยาลัยเทคนิคพระนครศรีอยุธยา	16	11
3	วิทยาลัยการอาชีพมหาราช	9	6
4	วิทยาลัยการอาชีพเสนา	9	6
5	วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ พระนครศรีอยุธยา	13	9
6	วิทยาลัยเทคนิคอุตสาหกรรมยานยนต์	9	7
7	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศูนย์ศิลปาชีพบางไทร	9	7
8	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี	14	9
9	วิทยาลัยเทคนิคสิงห์บุรี	10	8
10	วิทยาลัยการอาชีพอินทร์บุรี	9	7
11	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสิงห์บุรี	9	6
12	วิทยาลัยเทคนิคอ่างทอง	11	9
13	วิทยาลัยการอาชีพโพธิ์ทอง	9	6
14	วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ	7	6
	รวม	150	108

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้บริหารสถานศึกษาในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน/รักษาการในตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารสถานศึกษา กำหนดให้ตอบเป็นแบบปลายปิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

56

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคำถามแบบวัดประเมินค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเป็นคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 156-157) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	การปฏิบัติสม่ำเสมอ (มีคุณธรรมพื้นฐานระดับมากที่สุด)
ระดับ 4 หมายถึง	การปฏิบัติบ่อย (มีคุณธรรมพื้นฐานระดับมาก)
ระดับ 3 หมายถึง	การปฏิบัติค่อนข้างบ่อย (มีคุณธรรมพื้นฐานระดับปานกลาง)
ระดับ 2 หมายถึง	การปฏิบัติบางครั้ง (มีคุณธรรมพื้นฐานระดับน้อย)
ระดับ 1 หมายถึง	การปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง (มีคุณธรรมพื้นฐานระดับน้อยที่สุด)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคำถามแบบวัดประเมินค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเป็นคะแนนตามวิธีของลิเคิร์ต (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 156 - 157) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	การปฏิบัติสม่ำเสมอ (มากที่สุด)
ระดับ 4 หมายถึง	การปฏิบัติบ่อย (มาก)
ระดับ 3 หมายถึง	การปฏิบัติค่อนข้างบ่อย (ปานกลาง)
ระดับ 2 หมายถึง	การปฏิบัติบางครั้ง (น้อย)
ระดับ 1 หมายถึง	การปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง (น้อยที่สุด)

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้
ลำดับขั้นตอน การสร้างและการหาคุณภาพแบบสอบถามคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาและธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

1. ศึกษาหลักการทฤษฎีแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา และธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม เป็นแบบวัดประมาณค่า 5 ระดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

57

2. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน (ปรากฏในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00
3. นำข้อความที่ตรวจสอบหาความเที่ยงตรงแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขเพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 3 และภาคอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน
5. นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดด้วยแนวคิดของครอนบาค (Cronbach, 1954) โดยใช้วิธีหาอัลฟาค่าสัมประสิทธิ์ (Coefficient Alpha) และพบว่าแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีค่าอัลฟาเท่ากับ 0.83 ปรากฏว่ามีข้อที่ได้ค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 อยู่ 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7, 12, 24, 25 และ 26 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงให้ตรงกับโครงสร้างเชิงเนื้อหาเรียบร้อยแล้วแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐาน มีค่าอัลฟาเท่ากับ 0.86 ปรากฏว่ามีข้อที่ได้ค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่า 0.20 อยู่ 9 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 8, 9, 15, 17, 18, 24, 33 และ 34 ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงให้ตรงกับโครงสร้างเชิงเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว
6. ปรับปรุงแก้ไขและสร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 108 คน ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมตามหลักการของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลและคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาด้วยตนเองบางส่วน เพื่อชี้แจงและขอความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมเพิ่มเติม บางส่วนติดต่อส่งไป - กลับทางไปรษณีย์ ซึ่งได้รับการตอบกลับมารวมทั้งสิ้น 108 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถาบันอาชีวศึกษาปัจจุบันและประสบการณ์การทำงานค่าความถี่และร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

58

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมพื้นฐานและธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถาบันการอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 3 ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมในการแปลค่าสถิติเชิงพรรณนา โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน สำหรับแบบสอบถามที่เป็นเชิงบวก

ระดับการปฏิบัติ		ค่าคะแนน
5	หมายถึง	5
4	หมายถึง	4
3	หมายถึง	3
2	หมายถึง	2
1	หมายถึง	1

เกณฑ์การให้คะแนน สำหรับแบบสอบถามที่เป็นเชิงลบ

ระดับการปฏิบัติ		ค่าคะแนน
5	หมายถึง	1
4	หมายถึง	2
3	หมายถึง	3
2	หมายถึง	4
1	หมายถึง	5

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของคุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณธรรมพื้นฐานระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณธรรมพื้นฐานระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณธรรมพื้นฐานระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณธรรมพื้นฐานระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณธรรมพื้นฐานระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

59

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ของบรรณานุกรมในการบริหารสถานศึกษา
ของผู้บริหารสถานศึกษา

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับสม่ำเสมอ (มากที่สุด)
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับบ่อย (มาก)
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับค่อนข้างบ่อย (ปานกลาง)
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับบางครั้ง (น้อย)
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับนานๆ ครั้ง (น้อยที่สุด)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมพื้นฐานแต่ละด้านกับบรรณานุกรมในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาเขตภาคกลาง 3 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายทางบวก ดังนี้

การหาความสัมพันธ์ของคุณธรรมพื้นฐานแต่ละด้านได้แก่ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี มีน้ำใจ กับบรรณานุกรมแต่ละด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient) การทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานว่าคุณธรรมพื้นฐานแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับบรรณานุกรม แต่ละด้านในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาหรือไม่ โดยแปลความหมายจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณ เบสท์ (Best. 1998 : 372) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 หมายความว่า คุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับบรรณานุกรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่เป็น 0 หมายความว่า คุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษากับบรรณานุกรมในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์โดยพิจารณาทิศทางของความสัมพันธ์กล่าวคือถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไปในทางบวกแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้อยตามและถ้าค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ไปในทางลบแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทางตรงข้ามหรือผกผัน การกำหนดค่าทางบวกหรือลบนั้น พิจารณาจากค่าเบต้า (Beta) โดยถ้าค่าเป็นลบ (-) แสดงว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางลบและถ้าค่าเบต้า (Beta) เป็นบวก (+) แสดงว่าความสัมพันธ์เป็นไปในทางบวก โดยกำหนดเกณฑ์การแปลค่าสหสัมพันธ์ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

60

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .80 – 1.00 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .60 - .79 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .40 - .59 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .20 - .39 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .00 - .19 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์คุณธรรมพื้นฐานแต่ละด้าน ที่ส่งร่วมกันมีความสัมพันธ์กับธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษา เขตภาคกลาง 3 กระทำโดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพิ่มเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) คือการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการ และคัดเลือกตัวแปรออกจากสมการในคราวเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์สำหรับการคัดเลือกตัวแปรเข้าสู่สมการที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 และใช้เกณฑ์สำหรับการคัดตัวแปรออกที่ระดับนัยสำคัญที่ .10 (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2545 : 383) แล้ววิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์กระทำโดยสมมุติฐานทางสถิติดังนี้

$$H_0: P = 0$$

$$H_1: P \neq 0$$

สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณธรรมพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมพื้นฐานแต่ละด้านของผู้บริหารสถานศึกษา กับธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ศิริชัย พงษ์วิชัย, (2545 : 26)
- การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมพื้นฐานแต่ละด้านด้วยค่าดัชนีปัญหาความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ (Tolerance) และ ค่าความแปรปรวนที่ส่งผลต่อปัญหาความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ (Variance inflation factor) โดยค่าดัชนีปัญหาความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ กำหนดเกณฑ์ว่าคุณธรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

61

พื้นฐานแต่ละด้านมีค่ามากกว่า .10 ส่วนค่าความแปรปรวนที่ส่งผลต่อปัญหาความสัมพันธ์ร่วมเชิงพหุเชิงเส้นระหว่างตัวแปรอิสระ กำหนดว่าคุณสมบัติพื้นฐานแต่ละด้านจะต้องมีค่าต่ำกว่า 10 เพื่อแสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัตพื้นฐานแต่ละด้านด้วยตนเองไม่มีปัญหาที่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเองสูง (Multicollinearity) จนทำให้อำนาจในการพยากรณ์ค่าตัวแปรตามลดน้อยลง (UCLA Academic Technology Service, 2002 : Online)

6. การวิเคราะห์คุณสมบัตพื้นฐานแต่ละด้านที่ร่วมกันมีความสัมพันธ์กับกรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยวิธี การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเพิ่มเป็นขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) โดยใช้สถิติที่สำคัญดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ของการกำหนดที่ได้รับการปรับตามจำนวนตัวแปรอิสระ (Adjusted R^2) ค่าสถิติที่ใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (F) ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าพารามิเตอร์ของสมการถดถอยแต่ละค่าที่อยู่ในสมการ (t)